אגרות הראי"ה - כרך ד' - אגרת אעב

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"ט מרחשון תרפ"א

נמען: אל כל בית ישראל ובייחוד לאיכרים ולכורמים

'דגל ירושלים' הורם בשעת הצהרת בלפור: יש כוח כביר בתחייה החילונית של 'ציון', שמטרתה המדינה, אבל בלי אור הקודש לא תגיע לתעודתה, ומגמת הקודש אינה רק המדינה אלא 'כסא ה' אשר בירושלים'. עכשיו העולים הצעירים, שאין להם כלום מלבד אהבת הארץ וכוח שריריהם, צריכים עבודה: 'וחי אחיך עמך'. האיכרים חייבים לקבלם כפועלים קבועים, 'בלא אמתלאות'. עם העין הטובה לשכנינו הערבים, 'שלא להתעלם מבשרנו', בפרט מפליטי חרב.

עיקרי הדברים

- ציון וירושלים.
- קליטת העולים.
- עבודה עברית במושבות.
- עין טובה לערבים ואחריות לאחים.

נוסח האגרת

ב"ה[1] י"ט חשון תרפ"א[2].

אחינו היקרים, כל בית ישראל הגוי כלו. דגל ירושלים הורם באותה שעה, אשר המטרה המדינית של ציון הגיעה כמעט להמדרגה החשובה שהיא עומדת בה עכשו. באותו הפרק של מתן הדקלרציה על ידי הממשלה הבריטית, ראינו אז עין בעין שהתכונה החלונית של בנין האמה ותחיתה בארצה כובשת לה את דרכה בחיים, התעמולה רבה וגדולה, והאידיאלים החלונים מקסימים, וטבעו של עולם צריך להם, וכל לב רגש מוכרח הוא להודות שכח כביר ורב טוב צפון בהתחיה החלונית שלנו הדוגלת בשם "ציון" שמטרתה הוא: המדינה היהודית בארץ האבות. אבל מעבר מזה, נוכחנו לראות שכמה שיצליח החול במצעדיו איננו כלל עלול לבוא לתעודתו, אם לא יופיע אור הקדש בתכונה רוממה ויאיר את כל מחשביו. ואור הקדש הוא בא מתוך הכרת הקדש שלנו, מתוך התביעה האלהית הפנימית אשר בנשמת ישראל, מתוך אור ישראל וקדושו שהוא אור העולם ומלואו. והמגמה האחרונה של הקדש, אינה רק המדינה!, כי"א[3] כסא ה' אשר בירושלים, "כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו" ובעת אשר על נהרות בבל ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון כאשר לבנו נשבר.

ועתה השעה באה, ואנו, כלומר, יושבי הארץ מלפנים, הננו קרואים למעשה. לעזרת אחים שהיא עזרתנו, עזרת הגוי כלו בסוס חסננו כבודנו בארץ ובעולם. והנה המהגרים הללו, רובם צעירים אשר אין להם כל, כי אם נפשם הנלהבה באהבת ארץ אבות וכח שריריהם המוצקים, הנכונים לעבודה. ועתה כמה חובה כפולה ומכופלת היא על ישובנו כלו, וביחוד עליכם אחינו האכרים והכורמים אשר על אדמת הקדש, אשר התאזרחתם בארץ ונוטעתם עליה. עכשיו הגיע הזמן להחלץ חושים כלנו, בעד העבודה העברית, עתה בא התור של "וחי אחיך עמך", ביחש לנתינת עבודה בכל מקצעות המשק שלנו בישובנו כולו בכל מלא רחבו והקיפו. אורות

---

1 ב"ה - ברוך השם

2 תרפ"א - השנה תרפ"א (1920/1921)

3 כי"א - כי אם

קס׳. קולי אליכם, אחים חביבים אכרינו וכורמינו! ממעמקי לבבי אקרא אליכם: התרוממו בנפש נדיבה ברוח מתנה, לקראת אחינו אלה. לעומת אורחינו החביבים, כחות החיים הרבים, שבהם אוצר חיים גנוז לבנין עמנו וארצנו לקוממיותנו העתידה בארץ אבות, עת לעשות הוא לנו השעה הגדולה הזאת. נקדם נא באהבה את אחינו החלוצים, קחו נא אחים, את אחינו הבאים מחדש, את הצעירים וגם את הבאים בימים העומדים הכן לעבודה, לפועלים קבועים במושבות. העבודה הישראלית, מכרחת היא להיות עכשיו עולה כפורחת בארצנו הקדושה.

כל מניעה שבעולם אסור לה, להיות חוצצת בינינו ובין חובת הקודש הזאת. עלינו לזכור מה היא חובתנו הכוללת לעמנו ולארצנו בעת חיה. עלינו לזכור כמה אוצרות סגולה ישנם בין צעירי אחינו הללו, שיהיו לברכה ולתהלה בארץ. עלינו לחזק ולאמץ את כחם ואת רוחם של המהגרים הללו, בכל קרוב ובכל אמוץ. וההתקרבות היותר גדולה, והיותר כשרה, ויותר מועלת ומביאה למטרה הרצויה היא רק זאת: נתינת עבודה בעין-יפה, בלא אמתלאות בלא השתמטות. שאלת היום היא לנו עכשיו, שאלת העבודה העברית ועם כל העין הטובה שאנו נוהגים בה ביחש לבני גזענו ושכנינו יושבי הארץ הערבים, עלינו לזכור שלא להתעלם מבשרנו, במדה כפולה, של חובת אחים, ושל חובת בנין העם על אדמתנו, של חובת אהבת גרים, פליטי-חרב, הבאים אל חק אמם לציון, להסתר מחמת פראים, וקנאת אויבים, אכזרים כחיתו טרף. שאו ידיכם קדש, אחים יקרים, אכרינו וכורמינו. אשר על אדמת קדשנו. החיו את נפשות מהגרינו היקרים, הבאים להאחז בארץ חמדה. הרימו נס של עבודת-אחים, עבודת ישראל, על אדמת ישראל. וצור ישראל, ירים מהרה נס לגוים, ונדחי ישראל יכנס מארבע כנפות הארץ. וירום קרן לעמו על אדמת קדשו וחבל נחלתו לעולמים.

כנפשכם היקרה, ונפש אחיכם, ועבדכם הנאמן

הק׳ אברהם יצחק הכהן קוק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי״ה, כרכים א׳-ד׳